24/02/2019

Δυο Ιεράρχες στον Βορειοηπειρωτικό Αγώνα

/ Ομογένεια

Ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν Αὐτονομία τῆς Βορείου Ἠπείρου, ποὺ ἄρχισε ἐπίσημα στὶς 17 Φεβρουαρίου 1914, ἔχει ἔντονη τὴν σφραγῖδα τῆς προσφορᾶς πρὸς τὴν ἐθνικὴ ἐκείνη προσπάθεια δύο σπουδαίων Ἱεραρχῶν: α) τοῦ Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ καὶ β) τοῦ Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ. Καὶ ἐπειδὴ ἐφέτος, συμπληρώνονται ὀγδόντα (80) χρόνια ἀπὸ τὴν ἐκδημία τοῦ πρώτου († 1936) καὶ ἑξήντα (60) χρόνια ἀπὸ τὴν ἐκδημία τοῦ δευτέρου, τὸ παρὸν κύριο ἄρθρο τῆς ἐφημερίδας μας στὸ πρῶτο φύλλο τοῦ 2016 εἶναι ἀφιερωμένο σ᾽ αὐτούς.

α) Ὁ Βασίλειος Παπαχρήστου, ἀπὸ τὴν Λιντζουριὰ Ἀργυροκάστρου ἦταν, τότε, ὥριμος στὴν ἡλικία, σεβάσμιος στὴν ἐμφάνιση, αὐστηρὸς στὸ ἦθος καὶ μὲ μεγάλη ἀγάπη καὶ πρὸς τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του, τὴν Βόρειο Ἤπειρο, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν μεγάλη Πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Ρενὲ Πυώ, Γάλλος δημοσιογράφος, ποὺ περιώδευε τότε (1913 – 1914) τὴν Βόρειο Ἤπειρο, μιλάει μὲ θαυμασμὸ καὶ σεβασμὸ γιὰ τὸν Μητροπολίτη Ἀργυροκάστρου, ἐκφράζοντας οὐσιαστικὰ τὴν γνώμη τοῦ ὀρθόδοξου ποιμνίου γιὰ τὸν Ποιμενάρχη του.

Ὁ Βασίλειος εἶχε παρακολουθήσει ὅλες τὶς κινήσεις καὶ τὶς μηχανορραφίες τῶν τότε Μεγάλων Δυνάμεων ὑπὲρ τῶν Ἀλβανῶν καὶ κατὰ τῆς Βορείου Ἠπείρου τῆς πανάρχαιας αὐτῆς Ἑλληνικῆς Γῆς. Κι᾽ ὅταν πλέον τὰ πράγματα ἔδειξαν, ὅτι οἱ Βορειοηπειρῶτες ἔπρεπε νὰ πάρουν τὴν τύχη τους στὰ χέρια τους, στὶς 15 Φεβρουαρίου 1914 σχηματίσθηκε ἡ προσωρινὴ Κυβέρνηση τῆς Βορείου Ἠπείρου

(ὑπὸ τὸν Γεώργιο Ζωγράφο), ἡ ὁποία, στὶς 17 Φεβρουαρίου 1914, σὲ κατάλληλο χῶρο, δίπλα στὸν ποταμὸ Δρίνο, κοντὰ στὸ Ἀργυρόκαστρο, ἐπραγματοποίησε τὴν τελετὴ τῆς Αὐτονομίας τῆς Βορείου Ἠπείρου, μὲ τὴν συμμετοχὴ πλήθους κληρικῶν, ὁπλαρχηγῶν καὶ ἐνθουσιῶντος λαοῦ. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικό, ὅτι ὅταν ὁ Στρατηγὸς Παπούλας ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Βασίλειο καὶ τὴν προσωρινὴ Κυβέρνηση νὰ ματαιώσουν τὴν ἀνακήρυξη τῆς Αὐτονομίας, ὁ Ἱεράρχης καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐκράτησαν σθεναρὴ στάση καὶ ἀρνήθηκαν. Κι᾽ ὅταν κατέβηκε ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία καὶ ὑψώθηκε ἡ τῆς Αὐτονομίας μὲ τὸν δικέφαλο ἀετό, ὁ Βασίλειος μὲ φωνὴ παλλόμενη ἀπὸ συγκίνηση στράφηκε πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Σημαία καὶ εἶπε: «Χάριν τῆς ὑπερτάτης ἐθνικῆς ἀνάγκης κατεβιβάσθης, ὦ θεῖον ὄνειρον, ἡμῶν τε καὶ τῶν πατέρων μας γαλανόλευκή μας, ἐθνική μας Σημαία. Ἀλλὰ ἀντὶ Σοῦ δὲν ἀνυψώνομεν ξένην, ἀλλὰ τὴν θυγατέρα σου, Ἠπειρωτικήν, προωρισμένην νὰ κατισχύσῃ κατὰ τῆς ἀλβανικῆς ἡμισελήνου».

Ὁ ἀοίδιμος Ἱεράρχης διετέλεσε ὑπουργὸς τῆς Κυβερνήσεως Α.Ἡ. Ἀργότερα, τὸ 1916, οἱ Ἰταλοὶ τὸν ἐξώρισαν στὴν Ἑλλάδα, ὁπότε ἐγκαταστάθηκε στὸ Δελβινάκι (χωριὸ τῆς Ἐπαρχίας του), ὅπου καὶ ἀπεβίωσε τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1936 ὡς Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς. Ὁ τάφος του βρίσκεται στὸν περίβολο τοῦ ἐκεῖ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ.

β) Ὁ Σπυρίδων Βλάχος εἶχε γεννηθῆ στὴν Χιλὴ τῆς Βιθυνίας, ἐνῷ ἡ καταγωγή του ἦταν ἀπὸ τὴν Ρουψιὰ τοῦ Πωγωνίου. Ἦταν μόλις 40 ἐτῶν ὅταν ἄρχισε ὁ Αὐτονομιακὸς Ἀγώνας, ψυχὴ τοῦ ὁποίου, κατὰ κοινὴ ὁμολογία ὑπῆρξε αὐτός. Ἡ προκήρυξη δὲ ἐκείνου τοῦ Ἀγώνα, ἡ ὁποία γράφτηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο, ἔλεγε ἀνάμεσα στὰ ἄλλα καὶ αὐτά: «Μᾶς ἀποσποῦν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός μας Ἑλλάδος... Τὸ Πάτριον ἡμῶν ἔδαφος κεῖται σήμερον λεία, δυνάμει ἀδίκου καὶ ἀκύρου βουλήσεως πάντων τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς... Μὴ δυναμένη δὲ νὰ συμβιώσῃ... μετὰ τῆς Ἀλβανίας, κηρύσσει ἡ Βόρειος Ἤπειρος τὴν ἀνεξαρτησίαν της καὶ προσκαλεῖ τοὺς πολίτας της ὅπως, ὑποβαλλόμενοι εἰς πᾶσαν θυσίαν, προασπίσωσι τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἐδάφους καὶ τὰς ἐλευθερίας της ἀπὸ πάσης προσβολῆς».

Νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ ἀοίδιμος ἦταν τότε Συνοδικὸς στὴν Κωνσταντινούπολη. Ἀλλὰ διέκοψε τὴν συνοδική του θητεία καὶ ἔσπευσε στὴν δοκιμαζόμενη Βόρειο Ἤπειρο καὶ ὑπῆρξε καὶ αὐτὸς μέλος ἐκείνης τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Σπυρίδων, τὸ 1916, μετατέθηκε στὴν Μητρόπολη Ἰωαννίνων, ἐνῷ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1949 ἐξελέγη Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, τὸ δὲ 1956 ἀπεβίωσε, καὶ ὁ τάφος του βρίσκεται στὸ Α΄ Νεκροταφεῖο Ἀθηνῶν.

Μιὰ σύντομη σκιαγράφηση τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν ἀποπειραθήκαμε νὰ κάνουμε, σὲ σχέση, βέβαια, μὲ τὸν Αὐτονομιακὸ Ἀγῶνα τῆς Βορείου Ἠπείρου, τὸ 1914, σὰν ἕνα

εὐλαβικὸ μνημόσυνο. Ἂς εἶναι ἡ μνήμη τους αἰωνία.

Πηγή: ΣΦΕΒΑ